

NECTARUL NEMURIRII

Conversații despre etern

SRI NISARGADATTA MAHARAJ

Traducere:
Georgiana Filip

EDITURA MIX
CRISTIAN 2017

CUPRINS

<i>Prefață</i>	xv
<i>Introducere</i>	xvii
1. Ce eram eu înainte de concepție?	1
2. Nașterea ființei	13
3. Timpul este pruncul unei femei sterpe.....	25
4. Nimic nu intervine în jocul celor cinci elemente.....	37
5. Dincolo de Upanișade	49
6. Nectarul de la picioarele Domnului	59
7. Pentru realizarea Absolutului, însăși ființa trebuie transcensă	67
8. Unde se află mintea în absența identității corpului?...	79
9. Întregul cosmos ia naștere prin percepția ființei.....	91
10. Oriunde se află hrană, Acela sălășluiește.....	101
11. Nici măcar Supremul nu este de folos Supremului...	109
12. Orice este perceput, tu nu ești acela	123

13. Pentru ca observarea să aibă loc, trebuie să exiști anterior ei	135
14. Percepția stării de „Eu sunt” este mai subtilă decât spațiul	147
15. Contopirea ființei în sine reprezintă însuși izvorul fericirii	153
16. Încercați să înțelegeți principiul copilului-ignorant .	155
17. Pentru a te cunoaște pe tine, trebuie să îți cunoști ființa	159
18. Existența voastră este începutul și sfârșitul minții....	169
19. Pentru cel realizat, toate acțiunile sale în lume sunt un cântec <i>bhajana</i>	175
20. Menține-ți percepția ființei	183
21. Întoarce-te la starea anterioară nașterii	189
<i>Glosar</i>	199
<i>Bibliografie</i>	207

Dacă dobândiți și vă desfățați în nectarul de la picioarele Domnului, *charan-amrita*, atunci mintea poate fi cucerită. Aceasta înseamnă că mintea nu ne va mai conduce; stăpânirea ei impusă asupra noastră încă din copilărie nu ne va mai oprima...

Cum poate fi atinsă o astfel de stare? Doar dacă acceptați pe deplin cunoașterea lui „Eu sunt” ca fiind chiar voi înșivă, cu toată convingerea și credința în dictonul „Eu sunt lucrul prin intermediul căruia știu că «Eu sunt»”. Această cunoaștere că „Eu sunt” este *charan-amrita*. De ce se cheamă *amrita* – nectarul? Deoarece se spune că cel care bea acest nectar, devine nemuritor.

Conștiința nu are lumina ei proprie. Ea primește lumină de dincolo de ea. După ce ați descoperit calitatea de vis a conștiinței, căutați lumina în care apare, care îi dă viață. Acolo se află întregul conținut al conștiinței, precum și cunoașterea sa.

Este simplu să formulezi și să răspândești concepte. Dar să renunți la toate conceptele este un lucru rar și dificil.

SRI NISARGADATTA MAHARAJ

SRI NISARGADATTA MAHARAJ

S-a născut în Mumbai în anul 1897. Părinții săi, care i-au dat numele Muruthi, dețineau o mică fermă în satul Kandalgaon, unde și-a petrecut copilăria. În 1924 s-a căsătorit, iar mai apoi a devenit negustor de țigări în Mumbai, unde, împreună cu soția sa, și-a clădit o familie. Încă din copilărie era fascinat de spiritualitate, iar conversațiile cu învățători spirituali i-au ascuțit mintea mereu în căutare de răspunsuri, și i-au aprins focul spiritual. La vârsta de 34 de ani și-a cunoscut gurul, și trei ani mai târziu a atins realizarea Sinelui, luând numele de Nisargadatta. A continuat să muncească și să trăiască precum un bărbat indian obișnuit, însă învățăturile sale, pe care le-a expus în opera sa desăvârșită *Eu sunt Acela* și care își au obârșia în vechea tradiție a Upanișadelor, au constituit o importantă schimbare în filosofia contemporană. Adepți din toată lumea au venit să audă mesajul unic al lui Nisargadatta, până la moartea sa din anul 1981.

CUVÂNT ÎNAINTE

Ori de câte ori apar „noi” discursuri din partea unui înțelept autentic, ele se transformă, în mâna entuziastului, într-o altă „cale”, „metodă”, „disciplină”, într-un alt „adevăr” – pe scurt, în cele mai noi metode de eliberare a Sinelui. Așadar, nu este de mirare faptul că practicile yoga și maeștrii se bucură de aceste noutăți la modă, care vin și pleacă.

Ceea ce îl diferențiază pe Sri Nisargadatta Maharaj este faptul că *atma-yoga*, calea „sa”, nu este prezentată ca fiind cea mai bună. Ulterior, el ne aduce aminte de însăși esența yoga. Ea necesită o liniște deplină, în cazul în care dorim să mergem dincolo de ceea ce încă nu am început. Așa cum esența unui lucru nu este lucrul în sine manifestat (esența yoga nu este practica sa), Maharaj nu ar fi apreciat să fie privit ca o ființă distinsă printre alte ființe. Această atitudine ne șochează modul comun de gândire, însă în loc să fugim de acest lucru aparent greu de înțeles, acceptăm invitația sa de a pătrunde cu mintea în inima lucrurilor. Urmând calea „sa” ieșită din comun, ne vom bucura în timp de o înclinație statornică pentru *atma-yoga*, yoga fundamentală a cercetării Sinelui. Iar Maharaj ne îndeamnă bucuros să facem întocmai.

În esență, yoga înseamnă să *permitted* Realității să fie realizate. Nu înseamnă să facem ceva anume. Nu pot pune în

practică învățătura lui Maharaj formulând noi concepte, reamintindu-le pe cele vechi sau încercând să-i manipulez pe alții sau chiar pe mine. Și atunci ce rămâne de făcut? Conversațiile transcrise în această carte sunt suficiente pentru a clarifica atât întrebarea, cât și răspunsul ei. Acest cuvânt înainte nu constituie o încercare de a le parafraza, ci sugerează în mod succint perspective folositoare din care să le studiem.

Viața obișnuită, trăită într-un mod obișnuit, conține un conflict de motive. Viziunea și practica din carieră nu sunt armonizate, însă yoga autentică le permite să fie. Maharaj oferă o definiție a sinelui dintr-o perspectivă înaltă, care este deopotrivă profundă din punct de vedere filosofic și precisă din punct de vedere spiritual: „Eu sunt lucrul prin care știi că «Eu sunt».” Aceasta situează sinele la sursă, și nu la estuarul conceptelor și al limbii, pentru a conștientiza ce anume aduce liniște minții și o eliberează de neînțelegeri.

Din punctul de vedere al practicii yoga, acest subiect este mult mai refractar față de limbaj. Maharaj spune: „Acceptați un concept și vă opriți la el. Așadar, evoluția spirituală stagnează la nivel conceptual.” Însăși îmbrățișarea unui concept este cea care sabotează meditația. De unde și îndemnul „...doar fii, nu face nimic... Nimic nu trebuie făcut. Atunci toate enigmatle vor fi rezolvate și dizolvate.” Meditația autentică revelează intuiția primordială intrinsecă a lui „Eu sunt”.

În cele din urmă, unde rezidă și unde este realizată această intuiție? La hotarul dintre ființă și non-ființă, mai exact, acolo unde „se stinge” intelectul. Maharaj ne face cunoscută yoga autentică și se desfată în simțul său autentic, spiritual, de luptător. Să ne oprim o clipă la acest hotar, chiar dacă numai conceptual. Pe de o parte, înțeleptul spune: „Lumea este experimentabilă, însă «Tu», Absolutul, ești non-experimentabil.” Pe de altă parte, el spune: „Această experiență că «tu ești» a apărut

asemeni unei febre, însă nu există niciun motiv sau explicație pentru acest lucru.”

Data fiind această doctrină în toate variile sale aspecte, Maharaj nu tratează acest subiect în mod succint. Nu ar putea să o facă și, în același timp, să sublinieze faptic „un hotar al ființei și non-ființei”, pe care îl denumește *maha-yoga*. Acest hotar, intersecția dintre Absolut și fenomenal, este „locul în care” se descoperă Realitatea. Este adevărat faptul că în percepția absolută, este imposibil de știut de unde a apărut această febră că „tu ești”, așa cum nu putem ști de ce ar trebui să existe ceva în loc de nimic. Este însă un adevăr relativ, întrucât fără posibilitatea iluziei, nu există nicio condiție pentru iluminare. „Refuzul de a vedea șarpele în locul frânghiei este condiția necesară pentru a vedea frânghia” (adică frânghia ca frânghie). Această afirmație din *Eu sunt Acela* clarifică statutul „hotarului” și afirmă rolul șarpelui sau al iluziei *maya* în trezirea Sinelui. Cât de grațios ocolesc învățăturile lui Maharaj presupunerea unui atac direct asupra Realității, propunând realitatea ca experiență, precum și absurda auto-identificare cu fenomenele.

Permiterea stabilizării sinelui la „hotar” presupune curaj și perseverență. Înțeleptul afirmă în *Eu sunt Acela*: „Nu am nevoie de convingeri, întrucât trăiesc cu curaj. Curajul constituie esența mea, care este iubirea pentru viață. Sunt liber de trecut și de viitor, nepreocupat de ceea ce sunt și de ceea ce nu sunt. Nu sunt dependent de auto-descrieri, de *soham* și de *brahmasmi* («Eu sunt El», «Eu sunt Supremul»); acestea nu îmi sunt de trebuință, întrucât am curajul de a trăi ca și cum nu aș fi nimic și de a vedea lumea așa cum este: nimic. Pare simplist, însă încercați și veți vedea!”

Aceste conversații ne arată profunzimea luminoasă de dincolo de gânduri și de cuvinte, însă cuvintele sunt necesare pentru a le realiza. Prin urmare, cu recunoștință infinită și

nenăscută le mulțumim lui Sri Nisargadatta Maharaj, domnului profesor Robert Powell și tuturor celor a căror înțelepciune și devotament aparte au făcut disponibile aceste ultime transcrieri pentru continua noastră meditație.

Allan W. Anderson
Profesor emerit Departamentul de Studii religioase
Universitatea de Stat din San Diego
San Diego, California

PREFAȚĂ

Mesajul ce reiese clar și limpede din ultimele învățături ale lui Sri Nisargadatta Maharaj este următorul: întoarce-te la ceea ce erai anterior așa-zisei „nașteri” – apariția unui anumit corp cu care te-ai identificat de bună voie, fără să stai pe gânduri. Fii în acea eternitate, care este o stare de totalitate, chiar dacă este posibil ca trupul fizic să fie distrus; o stare de bogăție, chiar dacă nu ai bunuri materiale; o stare de pace și liniște imperturbabile, chiar dacă în lumea din jur este haos.

Starea anterioară nașterii este chiar acum, și pururea acum – întrucât este anterioară însuși timpului, anterioară timpului deghizat ca „devenire”, apărut ca un concept tiranic ce ne conduce viața și ne înrobește. Este realitatea mereu aceeași din care au izvorât toate – spațiul, timpul, întreaga lume a experimentării și toate prețioasele noastre iluzii. Așadar, a medita asupra cuvintelor lui Maharaj și a pătrunde cu inima înțelepciunea sa înseamnă a gusta din nectarul lui Dumnezeu, întrucât ne duce înapoi la condiția noastră originală, imaculată și preferită, redescoperirea Sursei noastre.

INTRODUCERE

Subiectul tratat de aceste conversații este Transcendența – „a trece dincolo” – iar Sri Nisargadatta Maharaj este un veritabil maestru al artei transcendenței. Însă nu îl putem înțelege cu adevărat pe Maharaj fără a percepe adevărata natură a transcendenței, în lipsa căreia toate eforturile noastre rămân simple activități intelectuale. Una dintre cele mai mari capcane din cadrul căutărilor spirituale o constituie blocarea la un anumit nivel, având impresia că am atins scopul final.

În acest caz, procesul transcendenței este format din două etape. Mai întâi, prin înțelegerea temeinică a ceea ce suntem din punct de vedere operațional – prin observare „plină de grijă” și contemplare – putem ajunge să percepem ființa, sau conștiința stării de „Eu sunt”, în forma sa cea mai pură – fără nici cea mai mică pată a „individualității”. Această conștiință este de fapt conștiința universală și poate fi realizată numai prin transcenderea „eului”.

Pentru această realizare, este esențială înțelegerea propriei identități, care a fost obturată de identificarea cu corpul fizic. Corpul în sine este inert și nu reclamă nicio identitate. Prin identificarea cu corpul, ne impunem limite asupra Sinelui nostru, când de fapt, nu există astfel de limite. Așadar, noi suntem totalitatea în care toate obiectele și „personalitățile” apar și dispar,

totalitate impersonală sau „lipsită de personalitate”. Odată cu renunțarea la falsa identificare cu corpul, se manifestă adevărata noastră natură, cea lipsită de formă – lipsită de corp și de minte – în care mintea este percepută ca un „zgomot interior”, sau ca un cadru artificial suprapus peste o stare Lipsită de Minte, conștiința dinamică manifestată. În această stare suntem lipsiți de nevoi și de dorințe și, prin urmare, problemele nu mai pot exista.

De asemenea, ar trebui să ne fie clar faptul că această conștiință sau ființă – simțământul care ne diferențiază de un corp lipsit de viață – a apărut asemeni unui străin în noapte, dincolo de orice cauzalitate aparentă. Deși de o natură strict temporală și intermitentă în manifestarea sa, aceasta se străduie să-și mențină continuitatea în timp, prin ancorarea la percepția corpului și la amintirile experiențelor manifestate și a imaginilor conceptuale din care sunt alcătuite asociațiile mentale ale corpului.

Cea de-a doua etapă a procesului de transcendență este cea în care chiar și această ființă sau conștiință universală este transcensă. Ființa, în aspectul său al cunoașterii, se transcende pe sine, ajungând la realizarea faptului că reprezintă o pură manifestare sau fenomen, dar că în esență noi nu suntem acea ființă. Nu suntem niciunul dintre aceste lucruri limitate, întrucât spațiul-timpul nu există în afara ființei noastre; el a apărut odată cu aceasta ca un mod de experimentare perpetuă – un cadru de experimentare care ne permite să observăm „obiectele” lipsite de formă și de timp, într-o manieră secvențială. Așadar, ce suntem noi atunci când toate aceste straturi superficiale de identități sunt înlăturate? Suntem ceea ce am fost și vom fi întotdeauna: suntem eterni, Sursa, Absolutul care a dat naștere întregii lumi relative. Pe de altă parte, întrucât ființa este strict temporală, nu se poate susține pe ea însăși. Astfel, are nevoie de sprijinul Absolutului, și, în cele din urmă, noi suntem Acela.

O problemă obișnuită este dorința de a ajunge la Acela, când de fapt, noi suntem Acela mereu. Suntem de părere că realizarea Sinelui constă în „conștientizarea”, „cunoașterea”, „experimentarea” sau „înțelegerea” Absolutului – toate acestea reprezentând modele de dualitate care se aplică doar ființei. Pentru a trăi în apă, un pește trebuie să aibă un anumit nivel de conștientizare a apei? Ființele umane au nevoie de o anumită cunoaștere a spațiului pentru a trăi în el?

Făcând această conexiune, Maharaj afirmă în mod paradoxal: „Orice înțelegi, tu nu ești aceea. În non-înțelegere te înțelegi pe tine.” Așadar, cel mai bine este pur și simplu să *fi*, fără a încerca să te gândești (asupra acestui lucru) – adică fără a adăuga motive de distragere ca fiind „mintea”.

Suferința este provocată de inversarea totală a valorilor sociale recunoscute. Este la fel de dificil ca un truc acrobatic să ne privim Realitatea supremă ca un tip de Nimic sau de Gol, o Liniște eternă, și nu o mișcare continuă, orientată spre un scop folositor. Trăim în principal în starea de veghe. În această stare, noi suntem cei care „fac” lucruri, căutând siguranța și fericirea noastră închipuită, și de-a lungul acestui proces, acumulăm încontinuu „experiențe”. În același timp, somnul este privit ca un interval irelevant, chiar o „pierdere de timp” și o reamintire înfricoșătoare a Morții. Însă adevărul este cu totul altul: starea de veghe este doar „timp” și este parte din ființă, care în cele din urmă va fi pierdută. La ce folos toate acestea în final? Conceptul conform căruia lucrurile au o folosință supremă – care la cel mai profund nivel este aceeași cu Timpul în Absolut – trebuie dat deoparte, întrucât este eronat. Așa cum a subliniat Maharaj: „Nici măcar Supremul nu este de folos Supremului.”

În starea de somn lipsit de vise, toate amintirile zilei se pierd și totul este lipsit de probleme; nu există „timp” (de petrecut sau de pierdut), iar când ne trezim avem doar amintirea unei stări

pline de beatitudine. Adevărul este că starea de veghe reprezintă un alt fel de vis, care face parte din același mecanism care ne face să visăm în timpul somnului.

Dubla transcendență descrisă mai sus poate fi înțeleasă mai bine prin următoarea analogie: atunci când vizionăm un film, suntem atât de pătrunși de aparenta mișcare a imaginilor de pe ecran, încât pe moment uităm că ele sunt doar umbre ale unor imagini statice, și că de fapt, privim numai ecranul. În această analogie, ecranul reprezintă realitatea, iar tot restul este doar o aparență, ceva iluzoriu. Această analogie are legătură și cu individualitățile separate din percepția noastră asupra lumii și din conștiința universală sau ființă. Cu toate acestea, ecranul nu ar fi fost observat fără lumina proiectorului – care reprezintă ceea ce percepem, reflectat de ecran. În mod similar, ființa nu ar fi putut să se manifeste fără lumina Absolutului. Așa cum lumina fizică nu poate fi percepută direct, ci doar prin reflexia ei pe o suprafață, Absolutul (ca subiectivitate pură) nu poate fi experimentat direct, ci manifestat sub forma conștiinței, prin reflexia sa asupra lumii relative (ca „obiect”-ivitate).

În numeroase rânduri, Maharaj utilizează cosmogonia hindusă pentru a se referi la ceea ce se întâmplă la nivelul ființei, ca acțiunea celor „trei *gunē*”¹, sau „cele cinci elemente”² și jocul lor. Un posibil motiv ar fi stabilirea unei conexiuni cu aceste noțiuni hinduse clasice, care sunt atât de familiare publicului indian. Însă bănuiesc că un motiv și mai întemeiat este accentuarea naturii strict impersonale a procesului lumii, care nu permite sub nicio formă prezența „făptuitorului”. La urma urmei, dacă suntem rezultatul unui joc atât de impersonal precum jocul celor cinci elemente, în esență suntem tot

---

¹ A se vedea notele de subsol de la pagina 13.

² A se vedea notele de subsol de la pagina 13.

aceea („impersonalul”), întrucât în nicio clipă nu a fost introdusă vreo entitate individuală altfel decât în calitate de concept. Alteori, Maharaj se referă la conștiința universală ca fiind „chimică”, accentuând caracterul său mecanic inerent.

Prin urmare, suntem conduși în mod inevitabil la concluzia conform căreia totul se întâmplă de la sine, și că făptuitorul individual este o plăsmuire a minții noastre. Am mai putea spune că un „Eu” separat a determinat impregnarea sau „crearea” unui suflet individual la nivel fundamental. Înțelegând adevărata noastră natură, Maharaj a transcens în mod miraculos toate teoriile „Creaționismului”!

Ar trebui subliniat faptul că în învățăturile sale, Maharaj transcende în mod explicit sau implicit orice alte dualități – chiar și întrebarea elementară dacă dualitatea sau non-dualitatea este cea care constituie natura realității supreme, un adevărat măr al discordiei în filosofia indiană. La nivelul ființei sau manifestării, observând faptul că toate separările sunt ireale și că nimic nu are natura Sinelui sau o identitate intrinsecă, ajungem la convingerea limpede că realitatea supremă este Non-dualitatea sau *advaita*. Cu toate acestea, chiar și această înțelegere devine nulă atunci când transcendem însăși ființa, în Absolut sau Nemanifestat. Absolutul, fiind lipsit de atribute sau non-calitativ, nu poate fi niciodată non-dual; el se află dincolo de dualitate și de non-dualitate.

O altă modalitate de abordare a acestei probleme ar fi să ne gândim: „Cine este cel care pune întrebări asupra dualității și a non-dualității?” După caz, însăși natura sa va fi duală sau non-duală, și prin urmare, concluzia sa asupra acestei chestiuni este lipsită de importanță. Întrucât, așa cum a afirmat Protagoras, „Omul este măsura tuturor lucrurilor”, și percepția asupra lumii este strâns legată de natura celui care o percepe. Acest lucru înseamnă că răspunsul se află deja în întrebare și că

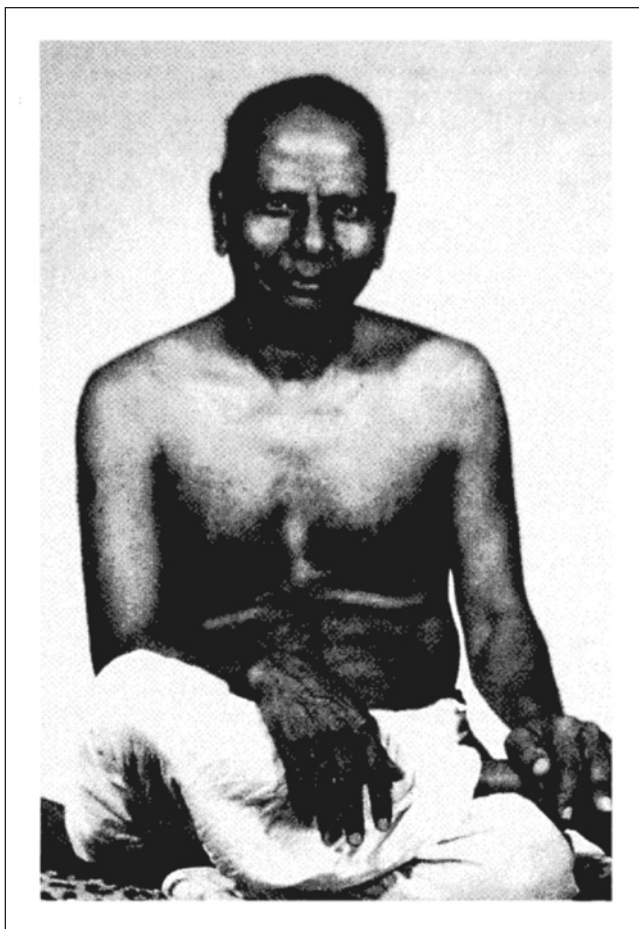
definește limitele celui care pune întrebarea. Meditația asupra acestei chestiuni reduce la tăcere intelectul care pune întrebări și conduce la transcenderea sa.

De asemenea, este transcensă dualitatea teism-ateism. Dumnezeu sau zeii pot exista numai pe tărâmul ființei. În reprezentarea lui Maharaj, Dumnezeu nu reprezintă Supremul, întrucât chiar și Dumnezeu are nevoie de susținerea Absolutului. Așa cum a afirmat de nenumărate ori: „Pentru ca Dumnezeu să existe, voi trebuie să existați mai întâi. Fără voi, Dumnezeu nu poate exista.”

În cele din urmă, Maharaj transcende diferitele căi *bhakti* și *jnana* – Devoțiunea și Cunoașterea. Ambele abordări pot duce la Suprem. Propria dispoziție și aptitudine vor determina care dintre cele două este ideală, însă înflorirea supremă din momentul de grație este aceeași – capitularea finală a egoului. Este un eveniment care transcende orice cale și orice atribute personale. Așadar, unicitatea lui Maharaj este reprezentată de universalitatea învățăturilor sale, care sunt la fel de valide și de pertinente atât pentru cei conduși de inimă, cât și pentru cei conduși de minte, Estul și Vestul.

NECTARUL NEMURIRII

SRI NISARGADATTA MAHARAJ
1897-1981

1

CE ERAM EU ÎNAINTE DE CONCEPȚIE?

Vizitator: După realizarea Sinelui, omul mai are ego?

Maharaj: El nu cunoaște egoul în niciun fel. Atâta timp cât te identifici cu forma, egoul există. Întrucât cel care a atins realizarea Sinelui nu se mai identifică deloc cu forma trupească, întrebarea aceasta pur și simplu nu apare. Și ce-i mai mult: el nici măcar nu este conștient de propria existență.⁴ Aceasta înseamnă că principiul realizării Sinelui este obsevatorul principiului manifest, care constă în forța vieții împreună cu ființa.

V: Atunci când ești lipsit de formă, ești lipsit și de probleme?

M: Nu te atinge nicio cută a trupului. Entitatea sinelui realizat observă întreaga manifestare, ceea ce înseamnă deopotrivă lumea și ființa.

---

⁴ Potrivit lui Maharaj, întreaga existență, care implică limitare, este ireală. Așadar, un *jnani* nu este conștient de existența sa ca entitate limitată, întrucât el este însăși conștiința.

V: În cazul celui autorealizat, toate acțiunile corpului se petrec spontan?

M: Toate acțiunile se petrec spontan. Atunci când ființa a fost concepută, formarea trupului s-a produs de la sine; nu s-a pus problema clădirii trupului de către cineva.

V: În cazul unui *jnani*⁵, care este consacrat în Absolut, cum se aranjează lucrurile pentru a-i fi asigurată subzistența? În ceea ce privește un copil, natura i-a dat părinți pentru ca el să se dezvolte cu ajutorul lor, însă un *jnani* nu are pe nimeni în jurul său.

M: Atunci când ființa se afla în pântec, formarea trupului s-a petrecut spontan, nu-i așa? Același lucru se petrece și în cazul unui *jnani*, întrucât el este una cu natura, el este însăși natura, iar natura se îngrijește de el; așadar, nu sunt necesare astfel de persoane, totul se petrece de la sine.

V: Există atâția mari yoghini care încearcă să trăiască timp de sute de ani. Ei stau atârnați cu capul în jos, trăiesc doar cu aer sau cu apă. Ce îi atrage și de ce trăiesc atât de mult timp, cu atât de multă suferință?

M: Faptul că îndeplinesc un lucru spiritual, că îndeplinesc o penitență, le oferă o anumită satisfacție pe care vor să o prelungească. În consecință, simt că au o datorie de a-și prelungi viața în domeniul spiritual.

Dar de ce anume depinde această viață? Datorită cărui lucru supraviețuiești? Viața aceasta nu continuă. De ce? Atunci

---

⁵ Maestru autorealizat (în traducere literală, „cunoscător”).

când se întâmplă ceva trupului, viața se sfârșește. Ești încrezător în faptul că ești, dar de ce anume depinde aceasta? Și din ce cauză această încredere, această ființă dispăre? Între timp, ființa devine „non-ființă”. Iar „non-ființă”, la rândul ei, devine în mod spontan ființă. Acum, pe cine ar trebui să întrebăm asupra modului în care se petrece acest lucru?

Trebuie să te cercetezi pe tine. Ai credința că „tu ești”, însă de ce anume depinde aceasta? Nimeni nu cercetează. Care este rostul ființei, cum sunt, de ce sunt, de ce anume depinde faptul că sunt? Aspectul acesta nu e niciodată luat în considerare; oamenii iau în considerare numai factorii relativi care privesc corpul-minte, și nu cercetează niciodată ce depășește această arie.

Ce vrei să spui prin „moarte”, un cuvânt obișnuit, o exprimare comună? Această credință că „Eu sunt” a dispărut, încrederea că „Eu sunt” a dispărut și ea – aceasta este moartea.

V: Unii oameni vor să își prelungească viața; aceasta înseamnă că au iubire de sine. Așadar, se află ei în limitele iluziei *maya* sau au transcens-o?

M: Odată ce ai transcens ideea trupului, nu contează dacă duci o viață lungă sau scurtă. Nu depinzi de nimic pentru a exista. Încearcă să afli de unul singur cine ești, fără să depinzi de nimeni și de nimic.

La orice te-ai gândi sau asupra oricărui lucru ai cugeta, este altceva decât acel „tu” la care te gândești. Cugeți chiar și asupra a ceva ce tu nu ești! Atunci, cum să te gândești la tine? Nu poți face asta. Înțelegând clar acest lucru, devii lipsit de gânduri. Orice ai face, te gândești la ceva care tu nu ești, chiar și în cazul unui gând nobil precum Ishwara (Dumnezeu), care este

conceptual, așadar separat de tine. Acum, este oare posibil să te gândești la propriul Sine? Aceasta este întrebarea.

V: Spuneți că ar trebui să fim independenți de ființa noastră care se bazează pe funcțiile corpului (de exemplu, existența corpului-minte), ceea ce încerc să fac, dar cumva nu pot fi independent de sănătatea mea.

M: Ar trebui să pui întrebări asupra subiectului în cauză. Pui întrebări grosolane și irelevante. Tratez un subiect în care trebuie să cugeți asupra ta însuși; nu există spectru pentru cuvinte (concepte). De asemenea, atunci când nu există cuvinte, nu există gânduri.

Ce făceai tu cu opt zile înainte de a fi conceput în pântecul mamei tale? Știi tu asta sau știi eu? Explică-mi situația de dinaintea pătrunderii în pântec, cum erai tu? Numai tu poți spune ceva despre acea stare.

V: Nu-mi amintesc, însă... eram ființa?

Traducător: Ființa apare în pântec, la început într-o stare latentă, în fetusul din pântecul mamei.

M: Cine are cunoașterea faptului că este înainte de a fi conceput? Dacă ai fi fost conștient că ești înainte de a fi conceput, nu ai mai fi dorit să pătrunzi în pântec.

V: Nu îmi amintesc.

M: Acest lucru nu este posibil pentru că este o stare de non-atenție. Așadar, cum ai putea să îți aduci aminte? În cazul ființei, atenția se naște mai târziu. Ființa apare în pântec într-o stare latentă. Acest hotar dintre ființă și „non-ființă” este

moolayama, căruia i se dau nume glorioase. La început, atenția nu există, și brusc începe să se manifeste.

Iată aici un obiect [*Maharaj arată spre bricheta sa*]; înainte de a fi, cum se chema el? Cum a fost el observat, din „non-ființă” în starea de a fi? Pur și simplu l-ai perceput. Înainte de a observa orice, simțim percepția lui „Eu sunt”.

Să realizezi acea stare de dinainte de concepție, acea stare eternă, oricare ar fi ea, înseamnă să sălășluiești în starea supremă. De dragul tău, îi atribui chiar și o denumire: starea *Parabrahman* – Absolutul.

V: Înainte de concepție?

M: Orice stare există înainte de concepție, ea reprezintă starea ta perfectă, cea mai naturală, care există întotdeauna. Atunci când această ființă va dispărea, starea aceea va rămâne de-a pururi.

Starea în care te afli cu opt zile înainte de a fi conceput, precum și cu milioane de ani în urmă, oricare ar fi fost ea, există și acum și va exista mereu, chiar și după plecarea ființei!

Din cauza stării mele actuale de sănătate, tind să nu vorbesc prea mult. În ceea ce privește acest subiect, doar o persoană deosebită va înțelege ce vreau să spun. Când cineva îmi adresează o întrebare grosolană, te aștepti să mă cobor la acel nivel și să explic totul în detaliu, de parcă am fi la grădiniță?

Unele întrebări sunt de-a dreptul stranii! Înainte de a mă naște, la concepția mea, cine m-a adus în pântec? Să fi fost tata? Sau oare mama? Și sub ce formă? Această posibilitate ar exista dacă presupunem că, înainte de concepție, aveam o anumită formă sau culoare; numai așa aș fi putut fi adus în pântec. Cel care a deslușit acest mister ajunge la concluzia că această ființă și întreaga lume manifestată sunt ireale.

Nu este nevoie de cunoaștere pentru când această ființă nu exista. Atunci când zeii măreți precum Buddha sau Vishnu s-au confruntat cu acest mister, ei și-au închis ochii, au pătruns în *samadhi*⁶, și apoi au dispărut.

V: Nu au făcut nimic?

M: Și ce ar fi putut ei face? În momentul de față, simți că „tu ești” datorită asocierii cu suflul vital; întrucât suflul vital funcționează, știi că „tu ești”. Însă când acea asociere nu există, ce poți face? Există oare ceva ce poți face?

V: Ce pot face pentru a dobândi cunoaștere?

M: Tot ce ai de făcut este să nu te îndepărtezi de tine, să fii în ființa ta, iar apoi ea îți va arăta cum ființa devine „non-ființă”. De aceea, îți spun doar atât: simte acea stare de „Eu sunt”, acea ființă, contempleaz-o.

V: Cel mai bun lucru pe care îl pot face este să fiu acolo, în starea de „Eu sunt”? Să fiu în meditație?

M: Nu există „să fii acolo”, pur și simplu fii.

V: Este posibil să fiu întreaga zi? Există vreo meditație specială?

M: Cine a spus întreaga zi? Cine altcineva, în afara ființei, ar putea să spună pentru întreaga zi? Ea poate cuprinde totul în această contemplație, însă nu se poate cuprinde pe sine.

---

⁶ *Samadhi*: o stare de concentrare profundă, obținută prin meditație; în yoga, este considerată a fi starea finală, de uniune cu divinul.

V: Este *karma*⁷ o problema pe care o creăm?

M: Cel care te-a creat pe tine a creat această *karmă* și problemele ei, pentru ca tu să te incluzi în ea. Cine te-a creat pe tine? Ce vrei să spui prin *karmă*? Este vorba de mișcare, acțiune.

V: Atâta timp cât ești supus *karmei*, te confrunți cu ea și pare reală. Însă nu este, de fapt, o iluzie?

M: Încerc să te mențin izolat, ca și cum te-ai afla în pântec. Dacă mă ascuți cu atenție și în liniște, totul va înflori. Faptul că am ajuns să ne identificăm cu forma fizică este o greșeală comună.

V: Cea din urmă greșeală?

M: Cea dintâi și cea din urmă. Din nou, adu-ți aminte ce am spus mai deveme. Atâta timp cât sămânța care a creat acest corp și tot ceea ce există, este vie și udată, vei putea explica aceste cuvinte. Odată ce acea sămânță încetează să mai existe, te afli în eternitate, în starea ta eternă. Dintr-o sămânță foarte mică crește un arbore foarte înalt, care brăzdează văzduhul. În mod similar, din această sămânță mică, din ființă, din starea de „Eu sunt”, este creată lumea manifestată. În acest moment, nu a mai rămas energie în cuvinte, așadar nu mai poți exprima nimic verbal.

V: Ceea ce egoul meu, corpul meu, toate celelalte corpuri ale egourilor din această încăpere aud acum, sunt concepte, mișcări în această ființă. Așa este?

---

⁷ *Karma*: în hinduism sau budism, ideea conform căreia suma acțiunilor unei persoane din viața aceasta, precum și din vieți anterioare, îi va decide existențele viitoare.

M: Da, iar dacă vrei să înțelegi mai bine, ia exemplul unui vis, visul tău. Întrucât mă adresez celor mai înalte aspecte ale cunoașterii, nu mă aflu în poziția de a răspunde vreunei întrebări grosolane. Dacă cineva vorbește sau pune întrebări, nu îl voi contrazice, deoarece din punctul său de vedere și de la nivelul său, acele întrebări sunt corecte. Dacă există vreo stare de care să fiu interesat, aceea este starea *Parabrahman*, cu opt zile înainte de concepție. Ieri a fost folosit cuvântul „ego”, și la fel și astăzi. La ce nivel este atașat acest „ego”, și când anume?

Totul este pe deplin sacru și non-sacru. Problema sacru-lui și non-sacruului există atâta timp cât există ființa. Dacă ființa nu există, atunci unde mai este chestiunea sacruului sau non-sacruului?

Întâlniți anumite persoane despre care spuneți că au multă cunoaștere. Ele vă vor spune că în viața următoare veți fi un rege mareț, și în viața de după aceea, un rege și mai mareț. Atunci când primește astfel de preziceri, ascultătorul este foarte fericit, mulțumit. Iubirea de sine este iluzia ascunsă, însă nimeni nu vrea să o recunoască. Nimeni nu vrea să renunțe la ființa sa, la cunoașterea lui „Eu sunt”.

Să presupunem că următoarea întrebare este pusă unei persoane inteligente: „Înainte de concepție, cum erai tu?” O astfel de persoană inteligentă ar răspunde în felul următor: „Mă aflu într-o stare latentă, în esențele părinților mei.” Însă la baza răspunsului stă perspectiva convențională, pe care, dacă o urmăriți retroactiv, până la părinții părinților, veți obține o regresie infinită. Așadar, dacă urmăriți acest concept, care nu are formă și care este cunoașterea în stare latentă, până la sursa sa, el sălășluiește în eternitate. De aceea, principiul este etern.

Vă voi da acum două sfaturi pentru o cercetare mai în profunzime. Primul este să pătrundeți cu totul în starea de

dinaintea concepției, iar cel de-al doilea este să vă învăluiți cu totul în conceptul tradițional al părinților. În cazul din urmă, nu veți reuși să înțelegeți adevărata voastră natură. Cunoașterea convențională nu este distrusă, însă nu este necesară, deoarece ea pur și simplu este ireală, este neadevăr. Orice ar spune un copil ignorant sau un înțelept desăvârșit, totul este corect.

Vă pot oferi încă un concept: „Cine este principiul perfect sau personalitatea care a existat înainte de nașterea cuiva?” Iată din nou o similaritate între un copil în leagăn și un *jnani* desăvârșit. Atunci când copilul gustă mâncarea, el nu știe dacă e urină, materie fecală, mâncare sau lapte; pentru el, toate au același gust.

Cum se cunoaște copilul pe sine în acea stare? Numai *el* știe. Ce vrei să spui acum despre copil și *jnani*?

V: Sunt de părere că este important să devenim copii, să renunțăm la toate atașamentele.

M: Unde este chestiunea renunțării la tot? A apărut în mod spontan, nu trebuie să dai nimic deoparte. Trebuie doar să înțelegi. Ești constrâns să suferi sau să experimentezi numai din cauza apariției ființei. Ai pătruns tu ființa ta? Ea a luat naștere în mod spontan. Înțelege copilul ceva, a pătruns el concepte, idei sau ego? Înțelegând această ființă și toate jocurile sale, un *jnani* a transcens-o și sălășluiește în starea de dinaintea concepției. El se află mereu în acea stare, fie că ființa apare sau dispare.

În timpul vieții, ai realizat atât de multe lucruri, ai avut atât de multe identități, iar toate aceste identități și acea cunoștere te-au părăsit. În cele din urmă, ce identitate vei avea când vei muri?

Dacă ai înțeles cu adevărat „ce” anume ești, mai sunt oare necesare căutările spirituale?

V: De fapt, nu. Mă întreb care este motivul pentru care mă aflu aici? Știu prea bine că în mine se află ignoranță. Cred că motivul pentru care am venit aici este să primesc ajutor în distrugerea acelei ignoranțe.

M: Ignoranța ta nu mai este. Descrie acum ce vrei să spui prin ignoranță?

V: Nu o percep suficient de clar, deși văd multe lucruri. Uneori am probleme și cred că sunt cauzate de ignoranța mea.

M: Starea de veghe, somnul, ființa, toate aceste experiențe combinate sunt doar ignoranță. Ignoranța numită „naștere” se referă la acestea trei. Odată ce știi asta, ești liber, poți face orice. Atunci când cunoști falsul ca fiind fals, atunci nu mai este nevoie să te închini zeilor. Orice idee legată de acțiune – ideea conform căreia lucrurile se întâmplă pentru că tu faci ceva – dispare și ea.

Înainte de apariția acestei ființe, erai pur și simplu *Parabrahman*, Absolutul.

Un *jnani* nu acordă importanță stării de veghe, de somn sau ființei. Așa cum nici ție nu îți este teamă de un șarpe din cauciuc, tot așa nici pentru *jnani* nu contează starea de veghe sau ființa.

V: Sunt toate același lucru?

M: Vei folosi această cunoaștere? Este nevoie să faci vreun efort ca să o vezi ca falsă?

V: Poți vedea orice, fără efort.

M: Odată ce ai cunoscut ignoranța, nu mai există efort, întrucât l-ai respins ca fiind ignoranță, și nu mai există nicio consemnare a sa pentru a fi menționat pe viitor.

V: Ați vorbit despre starea concepției, precum și despre faptul că ne aflăm în eterna stare *Parabrahman*; însă ce este *karma*? Este ea o variantă a acelei stări eterne?

M: Nu există *karmă* în starea *Parabrahman*. Unde apare chestiunea *karmei*?

V: Însă vorbeați despre concepție, despre corp-minte.

M: Cine a pătruns în forma corp-minte?

V: Eu...? Noi...?

M: Spațiul a pătruns acum în această încăpere, spațiul există. Cum și de ce a pătruns spațiul aici?

V: La început, nu exista spațiu... și nici timp?

M: Spațiul există în exterior, însă există și aici; nu există diferență între spațiul exterior și interior, totul este doar spațiu! Așa că unde este problema plecării și venirii?

8 ianuarie 1980

2

NAȘTEREA FIINȚEI

Vizitator: Am senzația că în ceea ce privește creștinismul, el oferă îndrumare de la nivelul corpului-minte către conștiință, însă nu merge dincolo de aceasta.

Maharaj: Referitor la Iisus Hristos, Krishna sau orice alt profet, te rog să înțelegi următoarele: la încarnarea lor, doar cele cinci elemente⁸ au constituit baza materialului brut și a înzestrărilor lor. Mai departe, ființa care a luat naștere din acele forme întruchipate a fost rezultatul interacțiunii acestor cinci elemente. Ea s-a exprimat prin intermediul celor trei *gune*⁹ și a durat doar atâta timp cât a fost disponibilă esența hranei celor cinci elemente. Iar când ființa a dispărut, acești mântuitori nu își cunoșteau existența, și nici comportamentul din starea lor încarnată.

Când și în ce fel experimentezi pentru prima dată lumea? Această experiență devine posibilă numai după nașterea ființei

---

⁸ În filosofia hindusă, cele „cinci elemente” – pământ, apă, foc, aer și eter – sunt considerate piatra de temelie a întregului univers fizic.

⁹ Potrivit învățăturilor hinduse, cele trei *gune* – *sattva* (puritate, claritate, armonie), *rajas* (pasiune, energie, activitate) și *tamas* (inerție, opoziție, întuneric) – sunt atributele sau calitățile de bază care conduc lumea.

din corpul esenței hranei celor cinci elemente. Ființa este asemenea unui telescop. Un observator privește Soarele, Luna, stelele și altele prin telescop. Însă observatorul nu este nici telescopul, nici obiectul observării. În mod similar, observarea lumii manifestate și a cosmosului se întâmplă Absolutului, și anume principiului etern nenăscut, numit *Parabrahman*. Însă Absolutul, Observatorul, nu este ființa, mijlocitorul observării, și nici universul manifestat observat.

Întrebare: cu zece zile înainte de concepția ta, ce făceai?

V: Doar observam.

M: Răspunsul tău este greșit. Din ce perspectivă vorbești? Vreau să te centrez la nivelul telescopului. Te aduc la nivelul ființei, însă tu divaghezi. Despre ce telescop ți-am vorbit? Care este acum acel telescop? El este făcut din ceva, a luat naștere din ceva. În loc să te concentrezi asupra acestui punct, tu vorbești vrute și nevrute și consideri că ai multă cunoaștere. Oare nu printr-un telescop experimentezi și observi lumea? Însă tu, Absolutul, nu ești telescopul. Nu-i așa?

Cel mai bine este să rămâi aici, în acest punct, în ființă. Dar tu sari încolo și înapoi, părăsindu-ți perspectiva. Cum vei obține pacea?

V: Acesta e marele mister în viață.

M: Cu atitudinea ta prezentă, nicio cantitate de cunoaștere nu îți va aduce pacea. Ființei i se atribuie nenumărate nume și titluri. Crearea acestui telescop din cele cinci elemente – a acestei ființe – a durat nouă luni. Reflectezi tu vreodată asupra acestui lucru? Totul este văzut și experimentat cu acel telescop, însă Observatorul nu este telescopul.

V: După cum a spus Domnul Krishna, nu a fost vreun moment în care eu nu am existat...

M: Prin intermediul telescopului, și anume ființa, care este doar expresia Observatorului, el este martor la lumea manifestată. Însă crezi că și Observatorul a dispărut odată cu telescopul și cu obiectul observării?

Pentru a putea spune că un obiect există, ar trebui îndeplinite două condiții. Una este obiectul, iar cealaltă este observatorul obiectului, cel care spune că „obiectul există”. Calitatea fundamentală a ființei este înțelegerea stării de „Eu sunt”. Mai târziu apar o multitudine de calități. Însă Observatorul – Absolutul – este complet liber de orice calități; așadar, este numit *nirguna*, care înseamnă „lipsit de calități”, „fără atribute”.

V: Ați fost de acord cu faptul că, atunci când nu se afla în trup, Krishna nu putea face nicio afirmație, întrucât nu exista nimeni care să o facă.

M: Bineînțeles, întrucât Krishna, în starea de Absolut, nu are niciun instrument pentru a face o afirmație... și nici cui să i-o facă. Odată ce conștientizezi că toate aceste întâmplări sunt rezultatul și jocul celor cinci elemente în tărâmul ființei, rămâi neatins și separat de ele.

Atenția mea se îndreaptă numai asupra căii prin care știu că „Eu sunt”, și prin intermediul căreia experimentez lumea. Nu iau în seamă puterile *siddhi*¹⁰ și orice altceva care poate apărea. Singura întrebare relevantă este cum a luat naștere această cale?

---

¹⁰ Puteri paranormale obținute în urma evoluției spirituale prin intermediul unor practici precum yoga sau meditație.

Vizitatorii vin aici purtând cu ei cunoașterea pe care au dobândit-o și se așteaptă ca eu să fac observații asupra acesteia. Cum aș putea să fac asta, din moment ce ei deja sunt saturați de acea cunoaștere? Așadar, îi las să se descurce singuri.

Un om mort nu intervine în treburile celor vii. În mod asemănător, cel care a înțeles și conștientizat ființa nu este interesat de activitățile și de întâmplările din sfera ființei.

Discutăm aici cunoaștere care transcende ființa. Însă cine din această lume este interesat de o cunoaștere atât de profundă? Este un privilegiu foarte mare faptul că ești dispus să ascuți astfel de conversații. Mulți nu ar vrea să le asculte, chiar dacă ar avea ocazia.

V: Există o poveste despre un maestru Zen. La vizita unui discipol, maestrul i-a strigat: „Pentru ce ai venit? Nu ai murit deja?” Chiar și Ramana Maharishi a spus că mintea ar trebui omorâtă.

M: Lasă deoparte tot discursul minții, conceptele și cuvintele! Ce este mintea, până la urmă? Este doar zgomotul din interior. De îndată ce te-ai trezit începe discursul, care continuă la nesfârșit după aceea. Aceasta este mintea ta, iar tu alergi după ea. Însăși respirația ta este discursul. Dacă respirația se oprește, nu poate exista discurs.

V: Reflectând asupra acestor lucruri, îmi dau seama că la fel este și în cazul iubirii și adevărului, și înțeleg faptul că realizarea iubirii este dincolo de minte.

M: Toate aceste conversații sunt la nivelul minții. Însă eu nu vorbesc din perspectiva individului, ci de la nivelul întregii manifestări. Un individ se înțelege pe sine prin intermediul

anumitor concepte, și, în consecință, experimentează plăcerea sau durerea. Însă, de fapt, lucrurile nu stau așa. Mintea, care interpretează fericirea și nefericirea, este menită să gestioneze lucruri problematice în lume.

V: Ritualurile închinăciunii, precum *arati* – aprinderea de lumânări – și incantarea de *bhajane*¹¹ sunt necesare pentru a menține vie fervoarea față de Dumnezeu, precum și pentru a preveni plafonarea.

M: Ce înțelegi tu prin *arati*?

V: Iubirea specială.

M: În limba marathi, *arati* înseamnă „nevoie specială”. Aceasta se referă la iubirea pe care fiecare animal o are pentru sine. Acea iubire de *a fi* este cea care îndeamnă fiecare animal să acționeze în lume; este natura inerentă a tuturor speciilor. Din cauza identificării fiecăruia cu specia, ia naștere conceptul „separării”, iar acest concept este rădăcina plăcerii și a durerii. Iubirea de *a fi* este iubirea de sine. Cine nu se iubește pe sine? Această iubire este numită *atma-prem* sau „Iubirea de Sine”.

Întrucât o ființă umană se consideră a fi un individ, el experimentează durere și plăcere; numai în starea de conștiință nu există fericire sau nefericire – căci ele sunt experimentate doar la nivelul corpului-minte. Am transcens această stare a corpului-minte, adică a individului, și îți vorbesc din conștiința dinamică manifestată. Însuși conceptul conform căruia se vor întâmpla lucruri „bune” sau „rele” a dispărut complet din mine. În plus, nu am nicio noțiune asupra nașterii și a morții.

---

¹¹ Cântece cu conținut religios sau spiritual, cântate în hindusă.

Corpul meu este atât de slăbit. Orice altă persoană aflată într-o astfel de stare nu ar putea nici măcar să se ridice. Pierderea totală a mândriei individualității, acea stare de non-identitate este *nirvana*¹² mea. Toate activitățile lumești și spirituale se desfășoară prin intermediul unei identități. Atâta timp cât mai ai încă individualitate, vei fi deranjat de plăcere și durere, de trecut și viitor, de naștere și moarte, etc.

Din ce cauză experimentezi durerea? Te-ai comprimat într-o formă și o identitate, de unde rezultă suferința. Urmezi spiritualitatea din aceeași perspectivă limitată și condiționată, și din această cauză, ești lipsit de orice stabilitate în căutările tale. De orice subiect ai fi absorbit, îl abordezi din perspectiva unei entități personalizate, și nu din aceea a unei conștiințe dinamice manifestate. Cunoșterea faptului că „tu ești” este manifestată și atotpătrunzătoare. Este mai pură și mai subtilă decât această lumină, și de aceea cunoaște lumina. Întrucât te atașezi de memoria individuală, nu poți digera această cunoaștere și atinge pacea.

Există o multitudine de *hatha yoghini*¹³, persoane care recită nume sfinte (practicanți *japa*¹⁴), precum și practicanți ai austerității. În aparență, mulți dintre ei se află pe calea spirituală. Însă ei se mulțumesc cu dobândirea de puteri *siddhi* pentru a se desfăta în miracole. Ei nu pot evolua către adevărata cunoaștere spirituală și se mândresc cu sistemele lor specifice și cu puterile dobândite prin individualitatea lor. Aceasta nu reprezintă sub nicio formă cunoașterea spirituală. Un angajat ar trebui fie să se mulțumească cu salariul său mizer,

---

¹² În budism, reprezintă starea supremă de eliberare față de karmă și ciclul morții și al renașterii.

¹³ *Hatha yoghini*: practicanți de *hatha yoga*, un tip de yoga în care se pune accentul pe respirație.

¹⁴ *Japa*: repetiția meditativă sau mantra unui nume divin.

fie să își dea demisia. În mod similar, și un *jnani* ar trebui să fie mulțumit de cele trei stări: de veghe, de somn profund și de cunoaștere, sau să renunțe la ele. În calitate de *jnani*, îți spun povestea mea. Pentru mine, care este folosul alternării între somnul profund și starea de veghe? Nu îmi doresc această alternare. Universul perceptibil este lipsit de limite, infinit. Ce am eu de câștigat din conservarea lui?

Întrucât un înțelept desăvârșit sălășluiește în perfecțiune, el nu are nicio nevoie de a obține ceva. Însă, cel care caută va avea de câștigat însutit de pe urma amintirii și reflectării asupra vieții înțeleptului, atât de mareș este potențialul său. O persoană obișnuită nu poate nici măcar să întrezărească sau să aibă o idee vagă despre starea Absolută a unui *jnani*. Ea trebuie să fie mulțumită cu expresia fizică și comportamentală a aceluia *jnani*, dobândită ca rezultat al ființei sale. Cu toate acestea, un astfel de înțelept nu este nici expresia trupului, nici ființa. De exemplu, un ofițer militar poartă o uniformă cu grade care îi arată rangul. Ofițerul e compus din toate acestea, însă uniforma și gradele nu constituie ofițerul. Tot așa, nici tu nu ești trupul tău, care este un amestec de hrană, ci principiul stării că „tu ești” ce sălășluiește în trup, ceea ce, în esență, ești „tu”.

Nu ești capabil să renunți la identificarea cu trupul tău. Aceasta este marea Iluzie, *maya*. De aceea, nu poți pătrunde esența a ceea ce îți spun.

V: Cum știe un *jnani* că a atins desăvârșirea?

M: Atunci când își conștientizează cunoașterea, care este realizarea lui „Eu sunt”. Te afli în acea stare desăvârșită chiar aici și acum. Însă încerci să o judeci prin intermediul dorințelor și conceptelor minții, de unde rezultă incapacitatea ta de a o percepe conștient și de a sălășlui în ea.

În starea de *jnani* nu există nicio nevoie pentru nimic, nici măcar pentru a te cunoaște pe tine. În prezent, ești atașat simțurilor trupului. De aceea, chiar dacă atingi vârsta de o sută de ani, vei râvni la mai mult.

V: Domnule, nu sunteți întristat și îngrijorat din cauza noastră, a ignoranților căutători care venim să vă vizităm?

M: De ce aș fi? Eu sunt însăși suma cunoașterii și îi privesc pe toți ca fiind la fel.

V: Care este importanța astrologiei, stelelor, a norocului și ghinionului?

M: Totul are o însemnătate la momentul oportun. E firesc ca cel care nu și-a conștientizat încă adevărata identitate va căuta „importanța” astrologiei, stelelor, norocului și așa mai departe. Însă pentru cel consolidat în Sine, nimic nu este important. El nu este preocupat de nimic.

V: Se spune că starea Absolută este eternă. Cum se face că dintr-o astfel de stare de eternitate ia naștere o stare efemeră și temporară precum ființa?

M: Trebuie să existe un motiv pentru apariția unei astfel de stări temporare. De exemplu, doi prieteni apropiați, care sunt în armonie unul cu altul, încep să se certe brusc. Trebuie să existe un motiv pentru asta: o neînțelegere, o fricțiune. În mod similar, trebuie să fi existat un motiv pentru a da naștere celor cinci elemente și universului manifestat din starea Absolută. Această cauză primară este dincolo de explicații.